

BÉTSI MAGYAR KURIR.

Nr. Indúlt: Pénteken, Augustus' 8-dikán, 1854.

12.

HELVÉTZIA.

A' köztársasági gyűlés Jul. 22-kén meghatározta, hogy a' mit a' felsőségi Tanács az idegen országból kiköltöztekre, és nálok menedék helyet kerestekre nézve azért rendelt, minthogy azok a' menedékhely adásjussaival visszaéltek, tökéletesen helybe hagyatattik, és megerősítetik. A' végzés mellett 14, ellene pedig 7 szavazat volt, úgy hogy ez a' tárgy többé biztosság vitatása alá nem is bocsátatik.

SPANYOL ORSZÁG.

Journal de Paris Jul. 19 ről jelenti: Az elpártolások, melyekre a' Don Carlos felekezete számot tartott, nem történnek; alig szaporodott az egynéhány katonával; a' Királyné hadiseregei ellenben számosan szaporodnak a' Városi katonasággal. — Rodil minden neki tett ajánlásoknak nagy lelkűleg ellent állott; a' legkeményebb rendszabásokhoz nyult, hogy az Insurgensektől minden élelem útát elvágjon, — Rodil a' síkra igyekezik a' pártosokat tsalni, de az Insurgensek jól látják, hogy az nem nekik való, veszedelmes lenne, 's azért kerülnek az ütközetet.

A' Journal des Debats Jul. 18-ről írja: Don Carlos 17-kén a' Junta két tagjaival Echarri-Araniz városotskában volt, 's a' lakosokat proclamatíok által igyekezett fegyver fogásra bírni. De mind eddig következés nélkül. Ezt látván katona szedést rendeltetett a' 17 esztendőstől a' 42 esztendősig. De mivel fegyver annyí

ember számára nints, mintegy 10, vagy 12 ezer lándzsát készítenek. Egy illy módon felfegyverkezett Isoport parasztság, aligha meg meri támadni a' Királyné rendes bataljonjait! — Nem is látszik, hogy Don Carlosnak töljjenne Rodilt megtámadni. — vagy azért, mivel még készületlen az ütközetre, vagy azért, mivel a' Rodil seregéből a' köz emberek, és állisztek által szökéseket reményli zászlója alá. A' két sereg mozdulataiból ítélve, lehetetlen hogy rövid idő alatt egy kis tsetepaté ne történjék. A' Junta, Elisondóba ismét vissza tért, hol a' forma ruhák és lándzsák készítésével szorgalmatosan foglalatoskodnak.

Journal de Commerce azt írja: „Hogy Don Carlos a' volt Generalconsult Londonba, Castillo Urat Sz. Pétervárába, Gróf Alcudia Urat Bétsbe, de los Rios lovagot Berlinbe, Alava de Toledot Nápolyba, Neviat Turinba, és Marquis Labradort Romába követeknek kinevezte.

A' Madridi Ujságban Jul. 19-ről a' belső dolgokra ügyelő Minister Moscoso a' következő Proclamatíót adatta ki: „A' Tartomány Polgári Rományozójához. Ő Felsege az Uralkodó Királyné, és az ő nevében az Igazgató tanács, megértvén a' Ministeri tanástól, nagyon megszorodott, a' rendetlenségek és hallatlan mérészgonoszságokon, melyek a' mult éjjel történtek, telyes bizodalommal fordulnak, a' fő város minden betsületes lakosaihoz, és minden Spanyolokhoz, kik benne vagynak, és felszöllítják mind-

nyájokat általjában, hogy lehető rövid idő alatt az olly iszonyúságoknak végét vessenek. A' rettenetes nyavalya, melly ezen városban kiütött és a' mellynek jelei a' közelebb lefolyt napokban mevetkedtek, szint adott ezen zabolátlanságokra; de a' II. Isabella királyi székeinek; és a' bölts szabadságnak ellenségei, voltak azoknak valóságos indítói. Az utálatos, szántszándékos, és a' szenvedő emberiség betsülése nélkül elszort hírek, azok a' mérges fegyverek, mellyeket haszonra fordítottak, — s mellyik szempillantást választják reá? azt, — mellyben a' nép a' rettenetes nyavalya terhé alatt nyög. — Az Igazgatás reményli, hogy az illy feltámadás nem újulnak meg; de a' mellett a' legkeményebb rendszabásokhoz nyult, hogy azokat kikerülje; és tekintvén a' köz köteleességekre és érdekerekre, mellyeket a' haza minden igaz barátai a' Városi katonaságéval egybe kötnek, — nem különben számot tartván a' katonai betsületre, végre pedig minden lakosokra, kiknek a' jó rend fenntartása szíveken fekszik; tudni fog a' kormányzék a' szerentséllen eseteknek, és gonoszságoknak, mellyek minden jó polgár szívét szaggatják, hártársabni. Allhatatos lévén lépéseiben, minden felekezeteket a' rend korlátjai közt, és a' jól értett szabadság zaboláján fog tartani; a' zabolátlanságokat, mellyeket tegnap olyanok vittek véghez, kiket már esmernek, keményen meg fogja büntetni; a' törvények köteleztetésénél fogva, tulajdonát és személyét minden Spanyolnak, minden személy változtatás nélkül oltalmazni fogja; mivel az óhajtja, hogy a' köz haza minden fíjainak köz bátorságát, nyúgodalmát, és boldogságát, a' Királyi Statutumok és a' II. Isabella Királyi széke erős talpkövére alapítsa. — Közlöm ezt a' Királyi parantsolatot, hogy

ezt Extzellentziád tüstént minden helyeken, a' szokás szerént, kihirdettesse. Madrid, Jul. 18-kán 1834. (aláírva) Moscoso.“

Párisi Ujságok azok között a' Moniteur is harmad nap oltá több rendbeli telegrafi tudósításokat adott ki, mellyek Bayonnéből Jul. 27, 28-káról közöltettek. Ezeknek foglalatok summásan ide megy ki. Az insurgensek Jul. 23-kán Borundába vonták magokat, a' hol négy oldalról körül vétettek. Don Carlos Elisondóban van, a' kinék Zumalacarre-guy maga tanátsolta, menne vissza Elisondóba, mivel az ő hadinépével nem fogná győzni a' sebes utazást ide amoda, olyan helyeken a' hol a' meredekségek miatt sem lovon sem öszvéren nem lehet utazni. — Rodil general minden nemű eleségnek szállítását keményen megtiltotta, olyan helyekre, mellyeket még most a' Carlis-ták tartanak elfoglalva.

A' legújabb telegrafi tudósítás szerént Don Carlos Lezaca-ba vontá magát, éppen Frantzia ország határ széléhez. — Rodil Borundába be nyomult és azon van, hogy Zumalacarre-guyt egészen körülkerítse. Holnap hihető ütközetre kél a' dolog.

Madridből Jul. 19-kén költ tudósítás így adja elő a' közelebbi napokban ott véghez vitt borzasztó öldölések körülállásait: „Jul. 16-kán elterjedvén az epemirigy pusztításai egyszerre az a' hír támadt, hogy a' kütakba méreg volna hányva. A' Jésuiták neveit gyakran és fenyegetődvé emlegette a' nép. Ez nap estve azonban ennél több említésre méltó alig történt. Más nap reggel megújította a' köznép dühösségének jeleit. Délután két óra-kor megragadtak egy embert azzal vádolván, hogy egy piatzi közönséges használatú kútba mérget akart hányni,

ezt a' neki dühödött bula nép a' postahivatal előtt álló katonasereg szeme láttára meggyilkolta. A' megmérgezt kútról mind inkább terjesztődött a' hír, 's a' nép fegyverkezve kezdé az útszákát végig járni, kik között polgári testőrző katonák is voltak. A' nép dühössége szemlátomást nevelkedett, de a' városi felsőség még sem tett rendelkezéseket, csak némellyeket lehetett látni a' polgári testőrzők közül, kik formaruhában 's fegyveresen a' fegyvertár felé siettek, mint szokott öszvegyülekezések helyére. Délután öt óra felé csoportosan tódult a' nép a' toledó utzában fekvő Jesuiták klastroma felé, 's kívánta hogy botsáttassanak bé. A' papság a' kapukat bezárta és a' belöretés ellen behányta; mondják, hogy ugyan ekkor a' klastromból lövések is estek a' népre, a' mi nem bizonyos; de a' nép ezen állításnak hitelt adván, a' kapukra rohant 's azokat betörte, 's első dühösségeknek több papok lettek áldozatává, kiknek számát 12 re teszik. Az egész klastrombeli papságnak ilyen szomorú sorsa lett volna; de annak Rectora minden tagjait a' klastromnak a' templom sekrestyéjébe gyűjtötte, a' hova a' dühös nép be nem ronthatott, mivel egy pap kivont kardal az ajtó eleibe állván, ekküdött, hogy készebb életét feláldozni, mint a' behoránást ezen menedékhelybe megengedni. Ezen pillanatban mene a' klastromba szinte egyedül maga Martinéz Generál 's nagy bajjal arra bírta a' fellázadtakat, hogy a' még meg nem öletett papok ne bántassanak, hanem mint méregkeverők a' törvényhatóságnak általadassanak. — Erre a' klastromtalpkövig elpusztítottatott. — Még rettentőbb volt a' mi éjjel felé a' Franciscanusok nagy klastromában történt; a' hozzá közel felállított gyalog és lovas katonaság azzal mentvén magát, hogy nints

parantsolatja a' nép megtámadására, csak nézte hogy a' dühös nép a' klastromot elpusztította, és 35—40 szerzetest megöldökölt. Ugyan ezen estve a' Dominikánusok nagy klastroma is elpusztítottatott. — A' papok és szerzetesek közül mint egy 96 tan és beavatalanok 12 lettek a' dühös nép áldozataivá. Ezen 3 nap alatt a' choleraiban 850 haltak meg.

N A G Y B R I T A N N I A.

A' Hampschiri telegráf ezeket írja: Don Carlos Londonból lett elutazását itt maradt követői akkor tudták meg legelőbb, mikor a' tudósítás megjött, hogy Bayonnén keresztül ment, a' Spanyolhatárokat meg haladta, és az ő szerentsés 's bátor Generalisa Zumalacareguy szélső örjeihez elérkezett. Az ő elulazása nem csak titokban maradt, hanem jól kitsinált terv szerint hajtatott végre. A' Fejedelem kemény rheumatismus szine alatt, béburkolta a' fejét egy keszkenővel, és a' háló szobájában vissza menvén, meghagyta embereinek, mondják meg azoknak, kik magokat jelentik, hogy ő beteg, és senkit el nem fogadhat. A' füle körül a' haját igen rövidre nyirette, tömött veres szakállát és bajuszát leberetváltatta, és vendég-hajat tett fel. Így el változtatva hagyá el Bromptont Jul. 1-sőjén ejtve, öt nappal Portsmouthba lett megérkezése után. Szerentséje volt, a' tenger partokat; Parist, és a' Spanyol határokat hamarébb elérni, mint sem valaki itt csak annyit is tudhatott felőle, hogy útnak indult. A' követői tudják, hogy az ő fejedelmi felsége el menetele ólta kétszer vett töle tudósítást. Némelyek sokat épitenek szerentséjére 's úgy rajzolják le jövődöbeli politikáját, mint a' felvilágosodott Liberalismus el-

veivel megegyezőt, melyre ötlet az Angliai politika itt látott következe-
sei bírták volna. Azt erősítik, hogy
mint egy 25, 50 ezerig való Katonája
van fegyverben, kik el szánták mago-
kat az ő törvényes jussa oltalmazásáért,
életeket fel áldozni. A' Fejedelem a'
két ország határain lett által menete-
lekor 11 órányi útát tett lóháton. E-
gyetlen egy kísérő, egy Frantzia tiszt
volt vele. Don Carlos Felesege, és
három leányai, egy néhány nap alatt
Bromptonból Londonba vissza
térnek.

Az alsóház ülésében Jul. 25-kén
felállott Lord Althorp, hogy az Kormá-
nyzás tervét az 1833/4 dik esztendei
adóra nézve elő terjeszsze. Öröm-
mel megmutathatná, monda ő, hogy a'
bévétel, a' kiadáson felyűl még mara-
dékot is ad, melly sokkal több mint a'
mult esztendőben, és hogy a' Kormány-
széknek tzelja lenne, az adót, ezen
maradéknak tsak nem egész Summá-
jával megkevesíteni. Ez, Aprilis végé-
vel 2 millio font Sterlinget tett. A' ne-
mes Lord továbbá felvilágosította a'
külömböző tárgyakat, mellyekre ezen
adó megkissebbítését kiterjeszteni szán-
dekozik. A' többek között a' földmí-
velés nyerjen 75,500 font Sterlingre me-
nö könnyebbülést. — Az egész Summa,
a' mennyivel kevesebbire kívánja az
adót venni tesz 1,500,000 font Sterlin-
get. A' kintstár Cantzellariusának ezen
maga kinyilatkoztatása vidám és sokáig
tartó helybehagyással fogadtatott. Ba-
ring Ur azt állította, hogy nem len-
ne okosság, a' taxákat a' mostani több
bévétel egész Summájával megkevesíti-
ni, minthogy későbbre híjánosság ad-
hatná magát elő. Herries Ur beszé-
dének ugyan a' volt az értelme. — E-
zen javallatja Lord Althorpnak az
új adó leszállítására nézve minden el-

lenmondása nélkül az Oppositionnak el-
fogadtatott.

O R O S Z O R S Z Á G.

Jul. 15 kán A' Tsászárné Ő Felse-
ge születése nagy innepén az Udvari
kápolnában tartatott, Misén, az egész
Tsászári familia, a' Prussus Korona
örökös és korona örökösne Ő Kir. Ma-
gasságok, Adalbert a' Prussus Kir.
hertzeg, 's több idegen országi Kir.
hertzegeken kívül számos főrendű méltó-
ságok jelentek meg. Estve az udvari
állortzás mulatság alatt, mellyben a'
nemesség és a' kereskedők jelenhettek
meg, a' kert pompáson kivilágositta-
tott. — A' tsászári hajókról, mellyek
ezer zászlókkal innepi módra feleke-
sittelve a' kikötőtorkánál, a' kir. pa-
lota előtt állottak, egész napon á-
gyúztak.

Az Ifjak, kormányosok, Hapitá-
nyok, és hajóépítők formálására a'
Tsászár Ő Felsege parantsolatjából egy
hajókázási oskola állittatott fel Cher-
sonban, melly f. e. Aug. 27-kén meg-
nyittatik.

FRANTZIA ORSZÁG.

Az Alsó Rajnai Kurir, melly
Strassburgban jö ki, Jul. 26 ról ezeket
jelenti: „Felsőségi parantsolat vala,
hogy az itteni nemzeti testörző sereget
fegyveréből ki kell vetkeztetni, de a'
minek három napi törekedés után sem
lett foganatja. A' polgár mester elsőb-
ben Oberster Champy hoz írt, ki
azomban minden együtt munkátódástól
vonogatta magát, azt mondván: hogy
ő az elosztatás eránt kiadatott parants
olta minden hatalmától megfosztatott.
A' polgármester annakutánna a' sereg-
osztályok' várvezérihez folyamodott,
kik ugyan azt felelték. Tegnap ismét

M A G Y A R O R S Z Á G.

az osztályok Hapítánjaihoz külön külön hosszú levelet küldött azzal a parantsolattal, hogy Kompániójik fegyverből leendő kivetkeztetését hajtsák végre. A' mint a' feleletekből tudhatni a' polgármester ezekkel sem boldogult, minthogy azon polgároknak, kik kompániájokhoz tartoztak, most már parantsolatot adni nints jussok. Nehéz által látni, mi indíthatta legyen a' polgármestert arra, hogy ő már két esztendő olta örömet enged magát tsak a' kormányzék tzéljaira eszközzül fordíttatni, 's a' mi városunkal azolta egyetértésben lenni nem kíván 's ez által lassanként elveszté a' polgárok szeretét, mellyet hírt. Vannak szempillantatok, mellyekben el kell a' tisztviselőnek magát határozni, 's vagy ehez vagy amához állani; és ezen esetben azután a' következesek terhét is kell hordozni. — Úgy látszik, hogy a' nemzeti testörzö sereg kivetkeztetésélfegyvereikből, békességesen és tsendességgel többé alig eshetik meg.

B É T S.

Ö Ts. K. Felsége méltóztatott a' Fő Msgú Magyar Kir. Udvari Cancelláriához Jul. 29-kén költ határozata által Galanthai Hertzeg Eszterházy Pál Urat Sopron Vármegyének örökös Főispánját a' nevezett Vármegye valóságos Főispányává kegyelmesen kinevezni.

Ö Ts. K. Felsége méltóztatott Szathmár Vármegyének ezelőtti Al-Íspányát Geötz Ferentz Urat Királyi Tanácsos-sá kegyelmesen kinevezni.

Ö Ts. K. Felsége méltóztatott Ns Hunyadvármegye Főbíróját Kéméndi Váradí Jó'sef Urat az Erd. törvényes kir. tábla rendes assessorává, Iszlai Iszlai László Urat pedig ugyantsak kir. tábla számsfeletti assessorává kinevezni.

Po'son. Aug. 5-kén. A' Tlts Karoknak és Rendeknek ezen napokban tartott kerületi üléseikben a' törvénykezési munkát 3-dik osztályának 17-dik tikkelye; „a' talált kintsekről“ vételett fel, mint kellessék t. i. azokkal a' találóra, a' földesúrra és a' Kir. fiscusra nézve törvényesen bálni? Ez megállíttatván, a' 18 dik tikkely vételett fel: „A' közös családi oklevelek tartása, közlése és visszakívánása felől, 's most erről folynak a' vitatások.

Soprony Nemes megye RRei e' f. h. 18 és 18-dikén tartott közgyűlésben többi tárgyak között különösen azon tanakodtak, hogy Hg. Eszterházy Pál Ö Ts. Kir. Felségének Londoni Követe, édes atyjának Eszterházy Miklós Hgnek halálával megürült Főispáni örökös székébe, minélelőbb 's mennél fényesebben iktattassék. E' végre egy, 120 főből álló banderiumnak a' nemeség közül 's a' Ns. RR. költségein leendő felállíttatása végeztetett, a' jelesebb birtoknak pedig felszólíttattak, hogy nemzetisen lóháton, vagy kotsikban mennél többen jelenjenek meg. Egyszer smind értésükre esvén az egybe gyűlt RRnek, hogy óhajtvá várt örökös Főispánjok, a' Ns. megye keblében Kismartonban, ősi és fő lakhelyére megérkezett, azonnal kebelekből mintegy 24 személyből álló fényes küldöttséget nevezének, melly a' RR. és RR. nevében örökös és nem sokára valóságos Főispánjokat tisztelné meg. A' tisztelt Főispán valódi szeretet kijelentésével 's nyájassággal fogadván a' küldöttséget, minekutána annak üdvözlő beszédjére lelkes magyar kifejezésekkel válaszolt 's a' Ns RRnek személye iránti betses figyelmeket meg-

köszöné, megígéré, a' mennyiben körülményei engedendik, a' székbe iktatást jövő Septemherben tartani. Hertzege lakoma követé a' tisztelkedést. —

Soprony vidékén sints széna, sarjut szinte nehezen reménylenek; ezért a' marha ára itt is nagyon letsökkent, a' hús ára pedig leszállítatott.

E R D É L Y.

Kolozsvárt Julius 26-kán tartott Országos ülésben ideigleni elnök Gróf Nemes Ádám Ur Ó Excja előadta Föhertzeg Ferdinánd Ó Királyi Fenségének mint Királyi országgyűlési biztosnak a' KKhoz és Rendekhez intézett levelét, melly mellett Ó királyi Fensége közölte Ó Ts. Kir. Felségének e. e. Julius 18 kán költt kegyelmes királyi leírását. Ezen kegyelmes királyi leírásban a' Rendeknek tudokra adatik, hogy Ó Felsége az országgyűlésé által választottak közül országgyűlési rendes elnöknek (statuum praesidens) az Erdélyi törv. kir. tábla eddigi ideigleni elnökét, felső Szilvási Nopcsa Elek Ur Ó Exját, ítélmestereknek pedig, b. Szolnokvármegyei volt alispány Tancsi Földvári Farkas, Kolozsvármegyei volt Főbíró felső Bükki Horváth Ferentz, 's királyi táblai rendes assessor Enlaki Sala Sámuel Urakat méltóztatott kegyelmesen kinevezni. Ugyan ezen kegyelmes kir. leírásban Ó Felsége a' Rendeknek ajánlja, hogy az országgyűlésé választása alá tartozó diplomaticai hivatalokra, az 1791-beli 11-dik törvény tzikhely értelmé szerént a' magok candidatiojokat haladék nélkül tegyék meg, Ó Felsége kegyelmesen ígervén, hogy az országgyűlésé által választandók közül való kinevezésben a' négy bevett vallásokra 's 3 nemzetekre illő tekintettel fog lenni; hogy így azon diplomaticai hivatalok bétöltésével, a' KK. és RR. a' kirá-

lyi előadásokban foglalt 's más az ország boldogságára szolgáló tárgyakra nézve magok törvényhozói munkálatjokat mentől előbb folytathassák. Melly kegyelmes királyi leírás közíratra (dictatura) kikéretvén egyszersmind tanácskozás tárgyául felvetetett, hogy minekelötte a' kinevezett rendes elnök 's 3 ítélmesterek hiteket letévén hivatalaikba beiktattatnának, a' leendő hitformáji az országgyűlésé által vizsgáltasanak meg. A' fenn érdeklött kegyelmes királyi leírást olvasóinkkal közlebről közölni fogjuk.

Erdély nagyobb részében rendkívüli szárazság uralkodik, széna kevés lett, sarjúhoz majd semmi remény, a' marha legelők elszáradtak, ezért a' marha árra nagyon leszállott 's így sem akadnak vásárlóji; a' tavasz vetéseknevezetesen a' törökbúza (kukuritza) az ország nagyobb részében már összeasszott.

A' Takarmány hiány pótlásáról egykét szó P. Tasról.

A' Bétsi újság szerént Junius 28-ról a' mezei gazdákkal az eddig szerte uralkodó szárazság, 's rendkívüli hőségre közlött vélemények, 's helyes javallatok a' pallérozottabb mezei gazdáknál már is felvetettek, 's minden lehetséges a' takarmány hiány pótlására bizonnal eszközöltetett; mert tsakugyan a' közlött javallatok e' mostoha időre tzelirányosak, hasznosak, még pedig igen hasznosak, kivált, ha sikerülnének; — azomba, ha az idő járása, 's e' rendkívüli nagy szárazság meg nem változnék, 's a' takarmánynak elvetett magunkból ismét semmi nem lenne, öszve hordott takarmányunk pedig előbbi kevés állapotjában maradna, akkor: mint kellésék magunkon segílnünk, — mihez kelljen nyulnunk, — 's mivel lehetne takarmány heányunkat pó-

tolnunk? — nehogy barmaink ínségét fájdalmas szívvel szemlélni kéntelenítessünk, az előttünk tántorgó teletetésű szükségéről, melly barmainkat könnyen elsöpörhetné előre gondolkodni, 's a' feljebb említett kérdésekre csak némüleg is felelni el nem mulaszthatam. Tsekélyek tehetségeim azokra tökéletesen megfelelni, azért Hazám palérozott Gazdait felszólítom e' Kérdéseket javaslataikkal támogatni ök is szíveskednének; az enyimek e' következők:

1 ször A' hárs, mogyoró, eger, körös, nyír, juhar, fűz, rekettye, ákátz, gyertyán, és bikfák leveles galyai megszedetvén, azok valamivel kisebb kévékben, mint a' gabonát szoktuk, nyersen öszve köttetnek, 's megszáritva akár padlásra, akár pedig káza lokba szalmával fedve tétetnek el; arra azonban különösen vigyázni kellek, hogy száritás közben meg ne ázzanak külömben levelei le hullának. — A' bikfa galyai öszvehúzó orvosi ereje miatt, napjában csak egyszer étettethetik; a' többi mint gyomrot erősítő jó, 's haszonvéhető takarmány használtathatik.

2 ór A' kertekben, szőlőkben, szántóföldeken, 's mindenünnen a' határból öszve szedett, 's megszáritott mérgetlen Zöldség, még a' földibodza, melly nyersen lévő kellemetlen szagát, 's keserűségét a' száritás által egészen el veszti, a' Juhoknak használható.

3 ször A' kukoritzsa szár a' szöveken fellyül elvirágzása után kárnélkül levágattathatik, úgy a' bab, 's krumpli szárai, a' káposzta, vörös, 's burgundia répa levelei megszárogatva eltétetnek. A' krumpli szár, káposzta, vörös, és burgundia répa levelei bé is sózattathatnak hordokban — kádokban, nagyban pedig kövel, vagy téglával kirakott gödörben, illy formán: megszedvén a'

fontebb nevezetteket akkor, midön gyümölteiktől kárnélkül elvehetjük, 's azt nyersen soronként megszóva tapodjuk, vagy nyomjuk bé, 's a' tetejét valamivel megterhelve, vizet öntünk reá; téiben szarvas marháink eledelére fordíthatjuk.

4-szer A' szetska vágás, 's hogy ez könnyebben eszközöltessék szalmabéli gabonáinkat, a' lehetőségig tsépettetni kellek. Szetskavágó maschinán, melly 150 for. váltó 3 ember naponként 300 pos.mérő szetskát vághat meg, kézi szetskavágón pedig, melly 8 váltó forintba kerül, egy ember 25—30 p.mérőt, 's így, és ez által minden font szalmánkat, ugyan 1 font takarmánnyá változtathatjuk, következő képpen: — A' szetska minél apróbra vágattassék, 's az vagy sós vízzel, vagy széna polyva, vagy e' végre megszedett kakukkfű, vadzsája, vagy más szagos plánták kifözött levével nedvesítve, vagy legoltsóbb gabona nem darájával vegyítve, 's kútvízzel meglotsolva adattassék eledelül barmainknak.

5-ször A' makk, és vadgesztenye szinte a' legegészesebb eledelék közé tartoznak; 's bárha mindjárt sörtvéseink eledeléből szükségesebb barmaink kitelettetésére ez idén a' makk nagyobb részét fordítanánk is, halálosan nem vétkezünk. — A' makk szedése illy formán történik: — midön a' makk férges része a' fáról lehullott, akkor 2—3 ponyvát terítünk a' fa alá, 's le rázzuk az egészes makkot, 's úgy ismét olyan fa alá megyünk, melly fáradozásunkat megjutalmazza. A' makkot szellős helyen jól meg kellek száritani, azt meg darálva setskára hiteni, mellyből felséges takarmány válik, úgy szinte a' vazgesztenéből is.

6-ször Ha alljazásra öszszel az erdőkben lehullott faleveleit öszve szedjük; melly illy formán történik: a' fa-

lomb, és falevelek halomba gereblé-
tetnek, 's ottan az hoszszú gázzal vagy
szalmával befedtetik, 's póznákkal
lenyomatik, mert különben lassanként
elfujdogálná a' szél. Ezzel nem tsak
hogyalom szalmánkból takarmányt nye-
rünk, hanem még trágyánkat is an-
nyival jobbá teszszük, hogy ez már
maga fáradozásunkat kipótolándja.

7-szer A' széna vételben különö-
sen vigyázni kell, hogy magát a' vevő
meg ne tsalja, azért előre gazdaságos
számolást tegyen, ha a' széna szerfe-
lett drága, akkor inkább ha oltsóbban
kap szemes eleséget vegyen, 's meg-
darálva szetska között használja. Én így
egyeztetem öszve: — 2/4 p.m. mérő Rozs,
3/4 p.m. Árpa, és szemes kukoritza
1 p.m. Zab, 's Tenkely tápláló erejek
felér 1 mázsa szénával.

8-or A' takarmánnyal való takaré-
kos bánás, és annak a' jól elrendelt
mértékkel való kiadása. Ezt minden
Földesuraság ez idén Tisztjeitől, 's tse-
lédjeitől méltán megkívánhatja, sőt min-
den gazdának ajánlható. Egy Kosnak
egy napra 3, anya Juhnak 2, Tokjü
Báránynak 1 2/4, Jármos ökörnek 20,
Tehénnek 15 font tápláló erejü takar-
mány elég, 's illy számolással a' gazda
bú nélkül telettethet.

9-szer A' legelő rozson kívül Őszi-
vetéseinket korábban elvetni, hogy
azok minél előbb felvehessék magokat,
's még azokon is száraz-fagyos időben
képesint legeltethettyük barmainkat a'
nélkül, hogy magunknak kárt okoznánk.

Ime ezek azok, mellyeket takar-
mány heány potlására tapasztalt pró-
báim után ajánlhatok Hazámfiainak,
de különösen azoknak, kik még illye-

sekben járatlanabbak. A' miveltebb gaz-
dák tsak képesek magokon segíteni,
de a' szegény pór, hazánkban elha-
gyatott jobbágyok, mit miveljenek ezek?
talán azt gondolják, hogy a' mult te-
léltetés szerént takarmányjok elfogytá-
val újonan fedett házfedelők leéltetése
elégéséges leend? Oh! tsalódnak, — ha
pedig most meg nem szerzi a' szük-
ségeket, majd későbbben a' legnagyobb
költséggel sem lehetnek megszerezhe-
tők, 's így hazánkban a' szépen kez-
dő állattenyésztés tsak e' mostoha év
által, ha tsak mesterségesen nem se-
gélünk bizonyosan tsonkulni fog. Vaj-
mi jót tennének a' földes Uraságok, ha
erdejikben jobbágyaiknak a' galyszedést
meg engednék, úgy szinte jót tenné-
nek a' Lelkiatyák, Tisztek, Jegyzők,
és mások is, ha az ön magokkal tehe-
tetleneket, és magyar hazánkban a' se-
téstésben vakoskodókat felvilágosítanak,
's elősegítenék. Segéljük szegény tár-
sainkat legalább tanátsal hazafiak! szol-
gáljon ösztönül ama nagy lelkü Szé-
csényink, ki tsak embertársainak bol-
dogításokért él, és fáradozatlan mun-
kásságában tsüggedhetetlen marad. —
Vajmi szép példa lehet ez!!!

Fökövi Antal,
Gazdatiszt.

A' Pénz folyamat Augustus' 7-dikén;
közép ár:

A' Státus' 5p. Centes Obligátzióji 98 23/32

Az 1820-béli sorsosok: — —

Az 1821-béli hasonlók: — —

Bétsvárosa 2 1/2p. Centes Bankó Oblí-
tzióji: 57 9/32 for. keltek, mind Conv.

Bank-Aktziák keltek — — for. ton

Conv. Pénzben.

Szerkesztető és Kiadó M á r t o n J ó's e f, Professor. (Landstrasse Nro 315.)

Nyomtató: Nemes Haykul Antal. (Obere Bäcker - Strasse Nro 755.)